

Veiligheidsplan

Versie: oktober 2018

Inleiding

Doel

Het Veiligheidsplan is een hulpmiddel bij het ontwikkelen van een eigen aanpak voor sociale veiligheid op school. Die aanpak wordt ontwikkeld middels:

handelen in de praktijk

reflecteren daarop

nieuwe handelwijzen afspreken

Het (schoolveiligheidsplan) vormt een weergave van de zich ontwikkelende praktijk, een soort draaiboek.

Middel

Op veel scholen bestond tot voor kort het Veiligheidsplan uit een verzameling protocollen en regels, vooral op onderwerpen waarop dat wettelijk verplicht was. Veel van die plannen waren ooit door één functionaris gemaakt en stonden verstopt in een ordner in een kast. Zo'n Veiligheidsplan is geen levend document en het vervult duidelijk niet zijn centrale functie als draaiboek.

Waar het Veiligheidsplan op koerst is dat het als draaiboek richting geeft aan het handelen van het team en andere betrokkenen bij de school. Een goed draaiboek hoort regelmatig geraadpleegd te worden en wordt ook voortdurend aangepast en bijgesteld.

Het is een misverstand te denken dat het hebben van een mooi Veiligheidsplan garant staat voor een sociaal veilige school. Een veilige school maak je samen, in de dagelijkse praktijk. Sociale veiligheid moet daarbij een steeds aanwezig aandachtspunt zijn in alle werkprocessen in de school; in schoolontwikkeling, kwaliteitsbeleid, personeelsbeleid, professionaliseringsbeleid, het curriculum, enzovoort. Het Veiligheidsplan is dus een middel om een veilige school te realiseren en geen doel op zich.

Ontwikkelen van visie, handelen en verantwoorden

Met het Veiligheidsplan brengt u het veiligheidsbeleid van school in beeld. Wij zijn bezig met het ontwikkelen van de volgende stappen:

1. Vastleggen van de visie, waarden en afspraken over de aanpak van sociale veiligheid op school
2. Richting en houvast geven aan het handelen van iedereen die bij de school betrokken is
3. Verantwoording afleggen over inspanningen voor een veilige school naar interne en externe belanghebbenden (zoals leerlingen, ouders, leerkrachten, inspectie et cetera)

Het Veiligheidsplan is een levend document en biedt inzicht in wat op orde is en wat nog aandacht behoeft. Daarbij wordt steeds aangegeven waartoe de school wettelijk verplicht is. Het zet u aan het handelen van alle betrokkenen te verankeren en zo het veiligheidsbeleid te 'borgen'. Vanuit die optiek biedt dit model geen voorschriften, maar slechts aandachtspunten, die door uw school als suggesties gebruikt kunnen worden voor het werken aan sociale veiligheid.

Een sociaal veilige school vraagt om een doorgaand proces op de volgende velden:

Een gezamenlijk ontwikkelde en gekende visie, kernwaarden, en afspraken;

Inzicht in de veiligheidsbeleving, incidenten en mogelijke risico's;

Het scheppen van voorwaarden, beleggen van taken en samenwerken met alle betrokkenen;

Positief pedagogisch handelen;

Preventieve activiteiten en programma's in de school;

Tijdig signaleren van en effectief handelen bij grensoverschrijdend gedrag;

Hoe ziet een Veiligheidsplan eruit?

Veel mensen denken bij een Veiligheidsplan aan een boekwerk met grote lappen tekst, protocollen, regels, et cetera. Het gaat niet om de omvang, maar om de inhoud. Een Veiligheidsplan omvat de belangrijkste waarden en afspraken van de school.

Als de sociale veiligheid op een school al heel sterk is zal er, behalve de wettelijke vereisten, misschien niet veel papier nodig zijn, omdat heel veel zaken al goed lopen. Zijn er aspecten waar de veiligheid tekort schiet? Is er weinig aandacht voor sociale veiligheid? Zet dan meer op papier en ga het gesprek aan, stimuleer het gesprek en leg afspraken vast. Het goede Veiligheidsplan bestaat niet; het gaat om een plan dat dienstbaar is aan de eigen school.

Het Veiligheidsplan als 'groeidocument'

Bij voorkeur ontstaat een veiligheidsplan al doende. De school is bezig inzicht te krijgen in wat er komt kijken bij sociale veiligheid. Wat is voor de eigen school relevant? U stelt vast wat de school allemaal al doet. U bepaalt welke verbeterpunten met voorrang aandacht gaan krijgen. Het resultaat daarvan kan beschreven worden, waarmee weer een stukje van het Veiligheidsplan gereed is. Het werkt goed om als school om per jaar duidelijke, haalbare doelen te stellen voor aanpakpunten van sociale veiligheid.

Begin met onderdelen die dicht bij de al bestaande schoolpraktijk staan en bij de kracht van het team liggen. Bij voorkeur met onderwerpen waarover men het eens is. Later kan dan gekozen worden voor onderwerpen die relatief nieuw, moeilijk of spannend zijn. Het in één keer alles aanpakken van een Veiligheidsplan leidt bijna altijd tot teleurstellingen. Doel is om de school veiliger te maken en wanneer de aanpak voor of het resultaat van die verbetering wordt beschreven, vormt dat een onderdeel van het Schoolveiligheidsplan.

1 Visie

Verantwoord in de schoolgids. Dit is vooral gericht op hoe het zichtbare handelen in de praktijk eruit ziet. Onze visie wordt verantwoord in de hoofdregels 'vertrouwen op basis van wederzijds respect', refererend aan de methode van het Kanjerinstituut.

2 Inzicht in Veiligheidsbeleving

Wij gebruiken data uit onze schoolpraktijk om daar ons handelen op af te stemmen. Deze data geven ons inzicht op wat er speelt, mogelijkheden voor interpretatie en het afstemmen voor het handelen.

Onder data verstaan wij:

- De kern van onze data wordt vooral geleverd door leerlingen, ouders/verzorgers en personeel van de school.
- Observaties van alle betrokkenen
- Opbrengsten (cognitief, sociaal-emotioneel) van geplande en spontane momenten
- Data vanuit het onderhouden van externe contacten (bijv. GGD, JGT, Veilig Thuis, Leerplicht)

3 Het scheppen van voorwaarden, beleggen van taken en samenwerken met alle betrokkenen

Voorwaarden scheppen:

Preventief: blijvend werken aan een veilig (pedagogisch) klimaat m.b.t. leerlingen, ouders en personeel.

Curatief: het maken, onderhouden en evalueren van middelen en afspraken.

Taken:

- Contactpersonen waar alle betrokken van de school een melding kunnen doen. Dit zijn twee personeelsleden van de school (Kees en Gerdien)
- Contactpersoon voor het coördineren van monitoring veiligheid d.m.v. SCOL.
- Contactpersoon Veiligheid (Marjanne Verdoes).
- Intern Begeleiders die zelfstandig dan wel personeel ondersteunen in het onderhouden van externe contacten.

4 Positief pedagogisch handelen

Wij verstaan onder positief pedagogisch handelen:

- Iedere leerling wordt geaccepteerd zoals hij/zij is
- Ieder kind wordt gezien met de sterke kanten en valkuilen
- Het handelen wordt afgestemd op de veiligheids- en onderwijsbehoeften van elk kind
- Wij streven naar oplossingen
- Wij trekken gezamenlijk op met alle betrokkenen waarmee wij te maken, ieder in zijn/haar rol en expertise

5 Preventieve activiteiten en programma's in de school

Programma:

Wij hebben een methode die een doorgaande lijn bevat voor ons handelen op veiligheidsgebied. Deze methode biedt zowel preventief en curatief mogelijkheden. Dit is de Kanjertraining van het gelijknamige instituut.

Verder monitoren wij veiligheid met de volgende instrumenten:

- SCOL
- Veiligheidsvragenlijsten van Werken Met Kwaliteit (WMK)

Deze monitoring gebruiken wij cyclisch om voortdurend ons handelen af te stemmen en te evalueren.

Overige middelen:

- Pestprotocol
- Document 'Afwegingskader meldcode onderwijs en leerplicht'
- Brochure 'Huiselijk geweld en kindermishandeling' van Veilig Thuis

Activiteiten:

- Lessen uit de methode Kanjertraining
- Indien desgewenst preventief en/of curatief groepsinterventie door trainers van de Kanjertraining
- Inzetten van Taakspel
- Training Rots & Water (groep 8)
- Jaarlijks inzetten van de beschikbare instrumenten voor monitoring
- Ontwikkelen van groepsplan gedrag
- Contact onderhouden en waar mogelijk inzetten (gebruik maken van expertise) met de direct betrokkenen en externe contacten
- Centrale plek in het schoolgebouw waar pesten of andere meldingen (anoniem) over veiligheid gegeven kunnen worden.

Door bovengenoemde zaken kunnen wij tijdig signaleren van en effectief handelen bij grensoverschrijdend gedrag.